

Nauczyciel może otrzymać dodatek za nadgodziny

Dyrektor szkoły ma prawo **wysłać pracownika z uczniami na białą szkołę**. Ale musi codziennie zapewnić mu 11 godzin odpoczynku

Artur Radwan
artur.radwan@infor.pl

Do kadry pedagogicznej pracującej w samorządowych szkołach ma zastosowanie Karta nauczyciela. Zgodnie z nią czas pracy nauczyciela nie może przekraczać 40 godzin tygodniowo.

W tym czasie nauczyciel realizuje m.in. pensum i inne zajęcia wychowawcze i opiekuńcze. Statut szkoły może go też zobowiązać do uczestnictwa w wycieczkach szkolnych lub wyjazdach na zieloną lub białą szkołę.

Zgodnie z kartą nauczyciel może maksymalnie pracować na półtora etatu. Jeśli więc na przykład na pełnym etacie ma 18 godzin pensum, to może je zwiększyć o dodatkowe dziewięć. Trzeba jednak zaznaczyć, że godzin ponadwymiarowych nie można mylić z nadgodzinami.

Generalnie z Karty nauczyciela wynika zasada, że nie przewiduje ona dłuższej pracy niż 40 godzin tygodniowo. Dlatego tylko w wyjątkowych sytuacjach, jeśli nauczyciel udowodni, że pracodawca zmuszał go do dłuższej pracy, ma prawo do rekompensaty za nadgodziny na podstawie kodeksu

38,7 mld zł

wynosi tegoroczna subwencja oświatowa

pracy – wyjaśnia prof. Małgorzata Gersdorf z Uniwersytetu Warszawskiego, sędzia Sądu Najwyższego.

Dodaje, że jeśli szkoła nie ma pieniędzy na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia za pracę w nadgodzinach, może zaproponować nauczycielowi czas wolny w zwiększonym wymiarze.

Wyjątkowo kodeks

Zgodnie z kodeksem pracy za wszystkie czynności pracownicze, które są wykonywane ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy, przysługują dodatki w wysokości 50 lub 100 proc. wynagrodzenia lub czas wolny.

Nic nie stoi na przeszkodzie, aby dyrektor szkoły w zamian za nadgodziny udzielił czasu wolnego. Jego długość zależy od tego, czy czas ten przyznawany jest na wniosek pracownika, czy też z inicjatywy pracodawcy. W tym pierwszym przypadku, czas wolny powinien być równy wymiarowi godzin nadliczbowych.

Z kolei gdy pracodawca z własnej inicjatywy chce w tej formie rozliczyć nadgodziny, to musi zwiększyć o połowę wymiar czasu wolnego (art. 151² k.p.).

W takich sytuacjach pracownikowi nie przysługuje jednak dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych.

Sądy ocenia

Możliwość zastosowania kodeksu pracy wobec kadry pedagogicznej dopuszcza art. 91c Karty Nauczyciela. Zgodnie z nim w zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy, nieuregulowanych przepisami ustawy (Karta Nauczyciela), mają zastosowanie przepisy kodeksu pracy.

Ponadto przepis ten wskazuje, że spory o roszczenia ze stosunku pracy nauczycieli, niezależnie od formy jego nawiązania rozpatrywane są przez sądy pracy.

Do tej pory Sąd Najwyższy (SN) nie zajmował się sprawami dotyczącymi ewentualnych nadgodzin nauczycieli.

Wkrótce może się to zmienić za sprawą nauczycielki z Kozłowa (woj. śląskie). Ta wniosła pozew przeciwko szkole o zapłatę za pracę w godzinach nadliczbowych podczas pracy przez dwa tygodnie na zielonej szkole.

Sąd I instancji w Gliwicach zasądził dodatkowe wynagrodzenie, które jest o 57 proc. wyższe od jej przysługującego. Sąd II instancji podtrzymał ten wyrok (sygn. VI P 165/07).

Praca w regulaminie

Samorządy, aby uniknąć kolejnych takich pozwów mogą w regulaminie wynagradzania określić zasady udzia-

łu w zielonych czy białych szkołach.

Dodatkowo powinni zatrudnić np. na umowę zlecenie opiekunów, którzy mogliby poza realizowanymi zajęciami przez nauczycieli zajmować się uczniami w czasie wolnym od nauki.

Z kolei dla nauczycieli powinna być ustalona rekompensata za dodatkową pracę. Ponadto ich praca nie może trwać dłużej niż dopuszcza to kodeks pracy.

– Dyrektor szkoły powinien zadbać, aby nauczyciel na białej lub zielonej szkole miał zagwarantowane codzienne 11 godzin odpoczynku – mówi Magdalena Zwolińska, adwokat z kan-

Ważne : Nauczyciel powinien pracować do 40 godzin tygodniowo. W tym czasie może prowadzić zajęcia lekcyjne i inne zadania zlecone przez dyrektora

celarii prawnej **Raczkowski i Wspólnicy**.

Tłumaczy, że w ciągu tygodnia nie powinien pracować dłużej niż 48 godzin.

W efekcie zlecenie nauczycielowi dodatkowej pracy jest możliwe tylko w przypadku wystąpienia szczególnych potrzeb pracodawcy, a organizacja zajęć lekcyjnych do tego się zalicza.

Podobny problem braku wynagrodzenia za dodatkową pracę dotyczył nauczycieli, którzy uczestniczą w przeprowadzaniu matur.

Ostatecznie Sąd Najwyższy w wyroku (sygn. akt III PZP 1/07) uznał w marcu 2007 r., że praca nauczycieli podczas ustnych matur ma charakter dydaktyczny i w związku z tym za jej wykonywanie należy się nauczycielom wynagrodzenie za pracę w godzinach ponadwymiarowych.

Podstawa prawna

Art. 42 ustawy z 26 stycznia 1982 r. – Karta nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 z późn. zm.).

PISALIŚMY O TYM

Gmina może wymagać dniówki w szkole – „DGP” nr 249/2011
www.praca.gazetaprawna.pl